

Wydarzenia i ludzie

Co udało się zrobić w 2017 roku

Działalność Związku Karaimów Polskich w RP na rzecz zachowania i rozwoju karaimskiej kultury i jej dziedzictwa nie byłaby możliwa bez wsparcia z budżetu państwa. Rok 2017 nie był pod tym względem wyjątkowy. Zawierania z umowami na projekty ze środków MSWiA, jakie miały miejsce w początkach tego roku na szczęście ostatecznie się zakończyły podpisaniem w kwietniu umów i mogliśmy przystąpić do ich realizacji. Niestety, administrowanie projektami mocno obciążało nasze szczupłe kadry. Musieliśmy jednak sprostać temu obciążeniu.

W naszej działalności jak zawsze pierwszoplanową jest **Działalność podstawowa** – realizacja zadań podtrzymujących i sprzyjających rozwojowi tożsamości kulturowej mniejszości karaimskiej nie byłaby możliwa bez sprawnie działającej obsługi finansowo-księgowej oraz pomieszczeń przeznaczonych do działalności biurowej i organizacyjnej.

Emocje i wrażenia nie tylko artystyczne zapewniała nam **Działalność Karaimskiego Zespołu Folklorystycznego Dostłar**. W tym roku zespół oprócz stałych prób tanecznych występował w poszerzonym składzie, częściowo odnowionych strojach oraz z nową gitarą koncertową, co umożliwiła dotacja na **Zakup instrumentu muzycznego dla ZKP**. Obie sekcje Zespołu, taneczną oraz wokalną mogliście zobaczyć podczas różnych imprez w kraju i za granicą:

- 24 kwietnia 2017, Troki, Litwa – prezentacja taneczno-wokalna uświetniająca jubileusz 90-lecia Szymona Juchniewicza.
- 14 czerwca 2017, Wrocław – występ wokalny solisty zespołu Dostłar, Michała Kuliczenki podczas uroczystości wręczenia przez wojewodę dolnośląskiego odznaczeń państwowych za zasługi w działalności

społecznej na rzecz podtrzymywania tożsamości narodowej i etnicznej.

- 25 czerwca 2017 r., Szreniawa – występ zespołu Dostłar na imprezie plenerowej „Mniejszości narodowe na ziemiach polskich” w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego.

- 15–21 lipca 2017 r., Troki, Litwa:

1. Oprawa muzyczna wieczoru poświęconego poetce karaimskiej Dinie Łopatto i jej twórczości – solista zespołu Dostłar wykonał utwór we własnym opracowaniu muzycznym do słów wiersza poetki – odeski szanson inteligencji z początków XX w.

2. Występ zespołu Dostłar podczas koncertu finałowego XV Letniej Szkoły Języka i Kultury Karaimskiej.

- 25-30 lipca 2017 r., Rimini, Włochy – występ zespołu Dostłar podczas dwóch koncertów plenerowych w ramach organizowanego przez Mediterranean Organization (Organizację Śródziemnomorską) Międzynarodowego Festiwalu Folkloru, Chórów i Orkiestr „Gioiello dell’Adriatico”.

- 11 grudnia 2017, Wrocław – występ wokalny solisty zespołu podczas „Spotkania z kulturą karaimską”, prezentującego nową stronę internetową Karaimskiej Oficyny Wydawniczej Bitik. To wydarzenie było wspierane również przez Miasto Wrocław w ramach projektu pod takim samym tytułem.

Jesienią zespół rozpoczął przygotowania do słowno-muzyczno-tanecznego przedstawienia z okazji jubileuszu 90. urodzin Emanuela Łopatto na podstawie autobiograficznej książki Jubilata pt. „Byle na Zachód” oraz własnych układów choreograficzno-tanecznych i wokalnych. Spektakl premierowy będzie miał miejsce 5 stycznia 2018 r. w Warszawie.

Karaimskiej oficyny wydawniczej Bitik w tym roku dotyczyły działania: **Publikacja szóstego tomu rocznika „Almanach karaimski”**, **Publikacja kalendarza karaimskiego na rok 2017** oraz **Publikacja czasopisma „Awazymyz”**. Kwartalnik „Awazymyz” już w ubiegłym roku został doceniony grantem z MKiDN jako znaczący dla kultury. Kalendarz ilustrowany zdjęciami z karaimskiego ślubu i wesela w Trokach, wzbogacony o opisy wyjaśniające poszczególne elementy ceremonii, spotkał się z ogromnym zainteresowaniem i cieszył się

Nowa strona internetowa Karaimskiej Oficyny Wydawniczej Bitik została zaprezentowana w grudniu tego roku.

dużą popularnością zarówno w samej społeczności Karaimów w Polsce i na Litwie, jak i poza nią.

Kontynuowanym od kilku już lat zadaniem wspieranym przez MKiDN – i mającym podstawowe znaczenie dla zachowania materialnego dziedzictwa karaimskiego – są **Ratunkowe prace konserwatorsko-restauratorskie nad wybranymi karaimskimi rękopisami**. W tym roku pracom konserwatorskim, a następnie digitalizacji poddane zostały dwa cenne manuskrypty z kolekcji Józefa Sulimowicza, największego w Polsce zbioru rękopisów i starodruków karaimskich:

- JSul I 28 Medżuma Azarii Babowicza, zbiór utworów karaimskiej literatury ludowej z Krymu (m.in. elegia *Adam oglu*, poezje ludowe *Aszyk Qaryp*, epos miłosny *Dahir ilan Zuchra*, poezje Gevheriego, utwór sceniczny pt. *Tragedija beir Odessa* i inne). Czas i miejsce powstania: lata 1864–1885, Teodozja, Krym;
- JSul I 07 Pochodzący również z Krymu XIX-wieczny rękopis zawierający zbiór utworów o charakterze teologicznym w językach karaimskim (dialekt krymski) i hebrajskim, będących dziełami XVIII-wiecznego karaimskiego uczonego Mordechaja Kazaza.

W tym roku rozpoczęliśmy realizację nowego, dwuletniego zadania dofinansowanego przez MKiDN: **Kwerenda, badania, udostępnianie karaimskiego dziedzictwa narodowego jako części dziedzictwa Rzeczypospolitej na Litwie** oraz jego uzupełnienia ze środków MSWiA **Digitalizacja i udostępnienie karaimskiego dziedzictwa narodowego w bazie e-jazyszar**. Oba te działania są powiązane merytorycznie i finansowo z projektami finansowanymi ze środków MSWiA: **serwis www.karaimi.org** oraz **Cyfrowe archiwum karaimskie**.

W ramach tego zadania na rok 2017 zostały zaplanowane i zrealizowane prace programistyczne – rozbudowa portalu e-Jazyszar, w tym utworzenie nowej, trzeciej już bazy i kolekcji dokumentów TEI P5, zatytułowanej „Kolekcje karaimskie w Bibliotece Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk”. W bazie tej umieszczane są dokumenty karaimskiego dziedzictwa narodowego, które zachowało się na Litwie, przechowywanego obecnie w Bibliotece Wróblewskich LAN. Formularze edycyjne systemu zostały dostosowane do nowej kolekcji dokumentów (wraz z funkcjonalnością wielojęzyczności pól formularzy), zaimplementowano w systemie funkcje eksportu opracowanych danych

ID	Tytuł	Autor	Data
1	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
2	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
3	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
4	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
5	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
6	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
7	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
8	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
9	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
10	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
11	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
12	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
13	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
14	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885
15	Medżuma Azarii Babowicza	Azarii Babowicz	1864-1885

Katalog materiałów karaimskich ze zbiorów Biblioteki Wróblewskich LAN dostępny przez stronę e-Jazyszar.

do formatu MARC 21 w schemacie MARCXML (w sposób umożliwiający Bibliotece Wróblewskich LAN w Wilnie zaimportowanie tych danych do własnego systemu informatycznego), dostosowano moduł wyświetlający skany tak, by mógł prezentować zdalnie obrazy przechowywane i udostępniane przez system informatyczny Biblioteki Wróblewskich LAN w Wilnie oraz dodano do interfejsu systemu język litewski. Dzięki środkom na digitalizację z MSWiA byliśmy w stanie zgromadzić całkiem sporą liczbę skanów, które pozwalają na dokładny opis dokumentów i opracowanie rekordów. Mamy nadzieję, że po zakończeniu tego projektu dostęp do karaimskich dokumentów będzie zdecydowanie łatwiejszy dla wszystkich zainteresowanych. Stanie się to narzędziem pracy nie tylko dla badaczy, lecz także dla wszystkich zainteresowanych karaimskim dziedzictwem materialnym i niematerialnym, w tym dla samych Karaimów poszukujących informacji o swych przodkach i dziejach społeczności.

Jako jedna z wiodących pozarządowych organizacji mniejszości objeśliśmy pod koniec roku patronatem projekt „Księga Dobrych Praktyk / Działań na Rzecz Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Cudzoziemców” realizowany przez koalicję, w skład której wchodzi Fundacja Zustricz (działająca na rzecz mniejszości ukraińskiej), Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Warszawie i Instytut Allerhanda we współpracy z Fundacją Dialog – Pheniben (reprezentującą mniejszość romską) i Związkiem Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej (zrzeszającym osoby pochodzenia tatarskiego). Projekt ten ma na celu przeprowadzenie innowacyjnych działań, które w efekcie mają przyczynić się do zwiększenia świadomości dotyczącej mniejszości dla usprawnienia funkcjonowania administracji publicznej i samorządowej zajmującej się mniejszościami narodowymi i etnicznymi oraz cudzoziemcami.

Mariola Abkowicz